GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 147. Luni, Marţi 7 (19) Iulie. 1887.

NOU ABONAMENTU
la
„GAZETA TRANSILVANIEI.“

Cu 1 Iulie 1887 st. v., s'a începutŭ **unŭ nou abonamentŭ** pe trilunilŭ Iulie, Augustŭ şi Septemvre la care invitămŭ pe toţi onoraţii amici şi sprijinitorĭ aĭ foiei nóstre.

Preţulŭ abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru România şi străinătate:	
pe trei lunĭ	3 fl.	pe trei lunĭ	10 francĭ
„ şése „	6 „	„ şése „	20 „
„ unŭ anŭ	12 „	„ unŭ anŭ	40 „

Abonarea se póte face mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate postale**.

Abonaţilorŭ de păn'acum li-se recomandă a însemna pe cuponŭ numĕrulŭ fâşiei sub care au primitŭ ḑiarulŭ.

Domnii carĭ se vorŭ abona din nou sĕ binevoéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arĕta şi posta ultimă.

Braşovŭ, 6 Iulie 1887.

Nu trece o ḑi, fără ca sĕ primimŭ din ţinuturile ardelenescĭ, bănăţene şi ungurescĭ locuite de Românĭ plângerĭ, că bieţii ómenĭ suntŭ prigoniţĭ pentru simţĕmintele lorŭ naţionale, că li se ameninţă scólele şi se punŭ piedecĭ instrucţiunei românescĭ, că se calcă drepturile comunelorŭ, că se comitŭ cele mai marĭ abusurĭ şi nedreptăţĭ în contra drepturilorŭ şi a libertăţii individuale, că se despóiă prin totŭ felulŭ de apucăturĭ viclene şi prin acte de forţă brutală ţĕranii noştri de averea lorŭ, aruncaţĭ fiindŭ în braţele miseriei şi ale desnădăjduirei ş. a. ş. a.

Tóte acestea fapte le înregistrămŭ ḑilnicŭ, dér niciodată nu ni s'a datŭ ocasiunea sub „gloriosulŭ“ regimŭ de aprópe 12 anĭ alŭ lui Tisza sĕ putemŭ ḑice: abusulŭ cela şi cela séu nedreptatea ceea şi ceea comisă în contra Românilorŭ din cutare comună au fostŭ reparate prin intervenţiunea guvernului, căruia i-au venitŭ la cunoscinţă.

Acésta apariţiune este ne mai pomenită în viéţa statelorŭ constituţionale. In orĭ şi ce ţéră din Europa, ce stă sub regimŭ constituţionalŭ, se ţine contŭ mai multŭ séu mai puţinŭ de opiniunea publică şi décă pressa, fiă de orĭ ce colóre, denunţă abusurĭ şi fapte de vĕdită nedreptate şi ilegalitate, guvernele respective ordonă a se face anchetă şi arată astfelŭ celŭ puţinŭ bunavoinţa de a delătura abusurile şi nedreptăţile. In foile din România cetimŭ fórte adeseorĭ, că guvernulŭ anchetéză diferite casurĭ, ce se denunţă prin pressă şi în acésta privinţă nu se face deosebire între foile oposiţionale şi guvernamentale.

Regimulŭ „strălucitŭ“, alŭ lui Tisza nu cunósce acésta séu în casulŭ celŭ mai bunŭ elŭ cunósce când îi vine la socotélă numai o opiniune publică, ce se manifestă în colónele foilorŭ maghiare, de foile nemaghiare însĕ nicĭ că vrea sĕ audă.

Ce se întêmplă acum?

Foile ungurescĭ suntŭ aşa de duşmănóse faţă cu noi, încâtŭ cu intenţiune ignoréză orĭ şi ce faptŭ comisŭ de organele publice în potriva Românilorŭ. Fiă vorbă de politică, orĭ de şcólă, orĭ de biserică, orĭ de averea şi libertatea individuală a Românului, totŭ ce facŭ Ungurii dela putere, chiar şi nedreptatea cea mai strigătóre la cerŭ este bine făcută pentru ei. Ura ce domnesce în tabĕra scriitorilorŭ maghiarĭ în contra Românilorŭ este aşa de mare, încâtŭ nicĭ chiar foile oposiţiunale maghiare, carĭ se luptă până la cuţite cu guvernamentalii, nu găsescŭ măcarŭ unŭ singurŭ cuvêntŭ de reprobare, când li se face unŭ rĕu Românilorŭ.

Rĕmânŭ aşadér pentru plângerile Românilorŭ de orĭ ce soiu deschise numai colónele foilorŭ române. Aceste înregistréză abusurile şi nedreptăţile, ce devinŭ totŭ mai dese, dér nu se găsesce nimenĭ în sînulŭ guvernului, care sĕ ia notiţă despre ele.

Décă le vii creaturelorŭ lui Tisza, carĭ nu încétă de altă parte a suspiţiona, a insulta şi a înegri pe Românĭ, şi carĭ numai atuncĭ scriu despre ei, când au poftă sĕ i vorbéscă de rĕu, décă, ḑicemŭ, le vii cu câte unŭ faptŭ de flagrantă nedreptăţire şi violentare comisŭ în contra Românilorŭ, îţĭ rĕspundŭ, că asemenĭ abusurĭ se întâmplă pretutindenĭ.

Póte sĕ se întêmple şi în alte ţĕrĭ fărădelegĭ, dér aceea nu se mai întêmplă nicăirĭ, ca, décă se aduce în publicitate casulŭ de abusŭ, organele publice sĕ nu i-a nicĭ o mĕsură de îndreptare.

Intr'unulŭ din numerii trecuţĭ amŭ vorbitŭ de-o barbară încălcare a averii şi libertăţii unui ţĕranŭ cinstitŭ românŭ de pe Câmpiă. Credeţĭ că a luatŭ notiţă despre acésta vr'o fóiă maghiară? Credeţi că guvernulŭ, care se laudă a fi liberalŭ, va face ceva cu scopŭ de a da satisfacţiune dreptului ofensatŭ?

Aşa ceva nu se întêmplă sub regimulŭ „culturei“ maghiare. Dér se întêmplă că atuncĭ, când bieţii ómenĭ loviţĭ în esistenţa lorŭ de forţa brutală a celorŭ dela putere îşĭ iau bâta în mână, spre a merge sĕ-şĭ caute dreptate, li se punŭ piedecĭ în cale şi suntŭ chiar urmăriţĭ pentru acésta.

Istoria se repetă, şi în privinţa acésta nu stămŭ mai bine adĭ ca în timpurile cele mai crude. Casulŭ următorŭ ne dă o tristă dovadă, că în adevĕrŭ aşa este.

In Nr. 132 alŭ fóiei nóstre din anulŭ curentŭ amŭ fostŭ adusŭ scirea, că doi ţĕranĭ românĭ din Laculŭ negru în Biharia, au mersŭ pe josŭ la Viena spre a se plânge la monarchulŭ nostru în contra comasării nedrepte şi nejustificate, ce voiesce sĕ-o facă marele proprietarŭ ungurŭ de acolo, contele Zichy.

Acestŭ conte ungurescŭ voiesce sĕ obţină întregŭ teritoriulŭ cu satŭ cu totŭ, *ér locuitorilorŭ le cedéză pădurile sale, unde vorŭ avé sĕ se mute în decursŭ de doi anĭ.* Va sĕ ḑică înainte de a se muta sĕrmanii locuitorĭ românĭ arŭ fi siliţĭ sĕ stĕrpéscă pădurea ca sĕ-şĭ câştige locurĭ pentru a se puté nutri.

Ni se comunică acum, că bieţii ţĕranĭ carĭ s'au dusŭ la Viena, după ce au pribegitŭ pe acolo câtva timpŭ, fără a fi pututŭ obţiné audienţă, deórece Maiestatea Sa nu se afla în Viena, **au fostŭ arestaţĭ din partea poliţiei vienese la ordinulŭ organelorŭ politice maghiare,** fiindŭ desemnaţĭ ca nisce *ómenĭ periculoşĭ şi agitatorĭ.*

Ce s'a mai întêmplatŭ cu ei după arestare nu se scie.

Audiţĭ acolo, doi ţĕranĭ, carĭ mergŭ la capulŭ statului sĕ-şĭ caute dreptate, suntŭ declaraţĭ de regimulŭ „constituţional“ şi „liberalŭ“ ungurescŭ din anulŭ Domnului o miă optŭ sute optḑecĭ şi şépte ca ómenĭ periculoşĭ şi agitatorĭ!

Se mai pomenesce unŭ lucru ca acesta în vr'o ţéră din lume? Nicĭ la semenţiile selbatice credemŭ, că aşa ceva nu se póte petrece.

Dér faţă cu Românii se vede că „liberalulŭ“ regimŭ alŭ lui Tisza e de părere, că tóte i suntŭ permise. Şi acésta negreşitŭ vine de acolo, că scie că încâtŭ ne privesce pe noi nimenĭ nu'lŭ mai controléză.

Cine a dusŭ pe ţĕranii românĭ din Bihorŭ la Imperatulŭ? Negreşitŭ că numai desperaţiunea, eşită din convingerea, că la guvernŭ şi la ómenii lui nu mai află dreptate, căcĭ de sigurŭ că aceştia suntŭ cu trupŭ şi sufletŭ pe partea contelui ungurescŭ.

Şi pentru acésta suntŭ urmăriţĭ sĕrmanii ómenĭ, când într'unŭ statŭ constituţionalŭ fiecărui cetăţénŭ ar trebuì sĕ-i fiă permisŭ de a se adresa cu plângerile sale la capulŭ statului.

Ce sĕ mai ḑicemŭ faţă cu acésta lealĭ purtare „constituţională“ a regimului ungurescŭ?

Vomŭ ḑice, că nu atâtŭ nedreptăţile ce se comitŭ în contra poporului românŭ, câtŭ mai multŭ faptulŭ, că aceste nedreptăţĭ fiindŭ date pe faţă. nu se pedepsescŭ, este semnulŭ celŭ mai învederatŭ alŭ decadenţei, în care se află acestŭ regimŭ.

Şi cei ce-şĭ batŭ jocŭ de drepturĭ şi de dreptate n'au avutŭ încă niciodadă unŭ bunŭ sfêrşitŭ!

Prinţulŭ de Coburg şi deputaţiunea bulgară.

După cum ni se telegrafiase din Durnkrut, deputaţiunea bulgară a sositŭ în castelulŭ Ebenthal la 16 Iulie; ea a fostŭ întêmpinată de cătră secretarul principelui care a condus'o la castelŭ. Primirea s'a făcutŭ în sala de marmură. D. Tonceff, preşedintele msrei Sobranii. a remisŭ principelui actulŭ alegerei sale la tronulŭ Bulgariei, pronunţândŭ o alocuţiune căldurósă în limba bulgară şi în limba francesă, la care principele a rĕspunsŭ următórele:

„Domnule preşedinte, domnilorŭ! „Primescŭ cu recunoscinţă actulŭ ce mi-lŭ remiteţĭ: rĕmâiu fidelŭ făgăduinţelorŭ mele precum şi resoluţiunei ce am comunicatŭ, chiar dela prima ḑi, naţiunii ce m'a chematŭ. Décă ar fi cu putinţă sĕ urmezŭ impulsiunea inimei mele, aşĭ alerga fără întârdiere în mijloculŭ vostru spre a mĕ pune în fruntea naţiunei bulgare; însĕ unŭ principe alesŭ de Bulgaria trebue sĕ respecteze tratatele esistente, şi acestŭ respectŭ va face puterea guvernului sĕu şi va asigura mărirea şi prosperitatea naţiunei bulgare. Sperŭ că vomŭ reuşi a justifica încrederea ce mi-o arată sublima Pórtă şi a redobândi, cu timpulŭ, simpatiile Rusiei căreia Bulgaria datoresce emanciparea ei politică, decĭ ţéra îi datoresce o mare recunoscinţă. Sper că vomŭ ajunge în fine a obţiné adesiunea tuturorŭ puterilorŭ. Binevoiţĭ d-lorŭ a conta pe devotamentulŭ meu de care sperŭ a vĕ putea da probe când va sosi momentulŭ oportunŭ. Curagiu, prudenţă, unire patriotică. Dumneḑeu binecuvinteze sentimentele patriotice. Dumneḑeu sĕ binecuvinteze Bulgaria şi sĕ-i facă unŭ viitorŭ strălucit“.

Principele a rostitŭ acestŭ discursŭ în limba francesă şi l'a cetitŭ în urmă în limba bulgară.

După ce principele de Coburgŭ a rostitŭ discursul sĕu, d. Tonceff a rostitŭ în numele guvernului o alocuţiune ce a terminat'o în limba francesă, la care principele a rĕspunsŭ: „Daţi-mĭ voe sĕ vĕ strĕngŭ mâna şi sĕ vĕ presintŭ mamei mele«. Presentarea principesei Clementina a avutŭ locŭ individualŭ.

Séra la banchetŭ, principele de Coburgŭ a ridicatŭ unŭ toastŭ căruia i-a rĕspunsŭ d. Tonceff. După banchetŭ, principele s'a întreţinutŭ îndelungŭ cu membrii deputaţiunei carĭ ilŭ încunjurau, insistândŭ mai cu semă asupra *meritelorŭ Rusiei în Bulgaria.*

După cum comunică o telegramă din Viena, deputaţiunea bulgară a avutŭ o mare decepţiune în urma întrevederei sale cu principele de Coburgŭ. Deputaţiunea a şi pornitŭ înderĕtŭ la Sofia.

Francia şi Germania.

„Pol. Corr.“ e informată din Berlinŭ, că *dispoziţiunea în Germania a devenitŭ cu hotărîre duşmană faţă cu Franţa.* Amăriciunea în contra Francesilorŭ cresce şi orice represalii s'ar lua în Germania contra lorŭ, au primi de sigurŭ aprobarea generală. Totŭ se speră încă, că Germania nu va fi constrinsă sĕ rĕspundă la provocările francese cu primirea luptei ce i se oferă. Dér décă cestiunea menţinerei păcii ar veni în conflictŭ cu cestiunea menţinerei demnităţii Germaniei, atuncĭ nu se va mai ţine sémă de nicĭ o altă consideraţiune, afară de acésta din urmă.

»France« din Parisŭ a publicatŭ în ḑilele acestea o scisóre a generalului francesŭ *Mesny*, care conţine *ofense contra Germaniei.* Generalulŭ a călĕtoritŭ prin

Lotaringia şi fructulŭ acestei călĕtorii a fostŭ acea scri sóre. Organulŭ guvernului alsaţo-lotaringianŭ vorbindŭ despre scrisóre, accentuéză îndelunga răbdare a autorităţilorŭ germane, care lasă pe astfelŭ de personalităţī sĕ cutriere liberŭ teritoriulŭ germanŭ. In viitorŭ însĕ guvernulŭ provinciei imperiale va observa o panică stricteţă când e vorba de a le permite sĕ stăruéscă francesī în provincia.

De altmintrelea ura între cele două popóre a ajuns până la estremŭ. Următórele casurī, dintre cele multe, ne dau o viuă ilustraţiune despre gradulŭ de ură şi persecuţiune ce domnesce între cele două popóre.

Intr'unŭ orăşelŭ sĕ făcuse unŭ botezŭ. Naşa scăpase în uliţă nisce bombóne. Poliţaiulŭ german culese câteva de colóre albă, roşie, albastră (erau şi de alte colorī), le puse una lângă alta, conchise de aicī că naşulŭ şi cu naşa voiseră sĕ demonstreze în contra Germaniei, dresă unŭ procesŭ verbalŭ şi-i dădŭ în judecată.

Intr'o cafenea din Strassburg doi alsacienī steteau la o masă şi vorbiau franţuzesce. Unŭ oficerŭ superiorŭ germanŭ se apropie de ei şi-i provócă sĕ nu mai vorbéscă franţuzesce căcī se găsescŭ pe teritorŭ germanŭ şi trebue sĕ vorbéscă nemţesce.

Unŭ Germanŭ din Candry, în Franţa de Nordŭ, a scris Cassei sale comerciale, că elŭ e silitŭ sĕ părăséscă Candry, pentru că mulţimea ameninţă viéţa lui şi a celorlalţī Germanī. Mai mulţī din ei d'abia ar fi scăpatŭ de mórte. Iritaţiunea a fostŭ provocată de o serbare de gimnastică şi de o conferinţă a ligei patriotice. Primarulŭ a sfătuitŭ pe Germanī sĕ plece din oraşŭ.

Când încordarea e atâtŭ de mare şi amăriciunea o mai măresce şi limbagiulŭ diarelorŭ, mai alesŭ alŭ celorŭ germane, care devine pe di ce merge totŭ mai aspru, mai póte fi sigurŭ cineva, că diua de mâne nu va face sĕ bubue tunulŭ?

SCIRILE DILEI.

Maiestatea Sa monarhulŭ va pleca la 31 Augustŭ la manevre, şi anume: ânteiu se va duce la Olmütz, şi de acolo la Neutra. *Oficerī străinī*, precum se presupune, vorŭ asista numai la marile manevre finale dela *Deva*. Prinţulŭ de corónă va asista abia la manevrele de infanteriă dela Deva, pe când Maiestatea Sa şi Archiducele Albrecht vorŭ fi de faţă la manevrele de cavaleriă ce premergŭ.

—x—

Cu privire la raportulŭ apărutŭ în Nr. 128 alŭ fóiei nóstre despre alegerea de deputatŭ din Turda ni se trimite din partea d-lui subnotarŭ *Ionŭ Cădariu din Sindu* o rectificare, în care se dice, că nu suntŭ adevĕrate cele dise cu privire la persóna d-lui preotŭ din Copandŭ, Ioanŭ *Pătăceanu*, că adecă acesta ar fi mersŭ sĕ corteşéscă în favórea candidatului ungurŭ pe alegĕtorii din Ceanulŭ deşertŭ. D-lŭ Cădariu spune din contră, că d-lŭ preotŭ din Copandŭ, împreună cu alţī vecinī ai sĕi, a lucratŭ din tóte puterile pentru observarea passivităţii. Numai din întêmplare — dice d-lŭ Cădariu — s'a întêmplatŭ totuşī, că din comuna d-sale au luatŭ parte alegĕtorī românī la alegere, deórece în preséra alegerei aceştia au fostŭ duşī la alegere în absenţa de acasă a d-lui preotŭ. Mai asigură d-lŭ subnotarŭ, că părintele Pătăceanu nu a votatŭ deşi a fostŭ în Turda pe timpulŭ acela. — Decă cum spune d. subnotarŭ Cădariu stă lucrulŭ şi nu cum ni s'a raportatŭ de corespondentulŭ nostru, în care avemŭ tótă încrederea, cum sĕ face că d. preotŭ Pătăceanu n'a avutŭ curagiulŭ sĕ se rectifice însuşi? Totŭ trebue că nu e lucru curatŭ la mijlocŭ.

—x—

De asemenea ne trimite d-lŭ invĕţătorŭ din Sânpetru de lângă Haţegŭ, *Gheorgiu B. Reitescu*, o rectificare cu privire la raportulŭ publicatŭ în Nr. 129 alŭ „Gaz. Trans.« despre decursulŭ alegerei de deputatŭ din Haţegŭ. La acéstă alegere — dice d. Reitescu — d-sa nu a luatŭ parte, ci numai din întêmplare fusese în diua alegerei în Haţegŭ, cu scopulŭ de a consulta pe d-lŭ protopopŭ în privinţa statorirei dilei de esamenŭ. D-sa se provócă şi la martorī şi cu cuvenită mândriă ne spune, că cu marī miserii şi neajunsurī are a lupta, dér cu tóte acestea scóla s'a este la înălţimea chemărei sale şi elŭ îşī cunosce datoria sa de invĕţătorŭ românŭ. — Ne bucurămŭ de rectificarea d-lui Reitescu, deşi în corespondentulŭ nostru avemŭ tótă încrederea, dér cum D-deu tocmai diua de alegere şī-a ales'o sĕ mérgă în Haţegŭ? Sperămŭ că altădată întêmplărī de acestea se vorŭ evita.

—x—

Din *Zengg* se telegrafiază: Poliţia a arestatŭ pe procuristulŭ firmei Cikota, unŭ Dalmatinŭ cu numele Carol Didolicī, care e bănuitŭ că a trimisŭ din Fiume scrisorī ameninţătóre la 40 de persóne de aci, canonicī, funcţionarī, ómenī de afacerī, pensionişti ş. a., carī la ultima alegere au votatŭ pentru ministrulŭ Bedekovich. Cerculariulŭ conţine ca frontispiciu unŭ capŭ de mortŭ, apoi inscripţiunea: „Listă de numele alegĕtorilorŭ infecţī.“ Urméză apoi în ordine alfabetică numele alegĕtorilorŭ carī au votatŭ pentru Bedekovich.

—x—

„Gazeta oficială“ din Viena publică o ordonanţă a ministrului de finance permiţêndŭ, de acordŭ cu guvernulŭ ungurescŭ, *exportarea* absolută a *cailorŭ* prin punctele: Oderberg, Osiviecin, Szakowa, Podwoloczyska, Iţcanī, Şemlinŭ, Orşova, Braşovŭ şi, cu órecarī restricţiunī, prin alte puncte dela graniţă.

—x—

Ni se scrie din *Chiusa*, cu data 16 Iulie c.: »In comuna Chiusa, comitatulŭ Solnocŭ-Dobêca, cerculŭ Becleanului, în 12 Iuliu a. c. la 3 óre p. m. a isbucnitŭ unŭ *focŭ grósnicŭ* care, ajutatŭ de vêntŭ, abia într'o óră şi câteva minute a mistuitŭ 10 case, 12 şiurī şi graşdurī şi totŭ ce s'a aflatŭ pe lângă ele. Omenii erau la câmpŭ, casele singure şi încuiate, mulţī dintre nefericiţī au rĕmasŭ chiar cu nemica. Paguba se calculéză la 4145 fl. v. a. Asiguratŭ n'a fostŭ nicī unulŭ. — *Unŭ chiusanŭ*.“

—x—

Comisiunea administrativă a comitatului Hont, scrie „P. Naplo«, *a suspendatŭ* din postŭ *pe fisolgăbirĕulŭ* Bertold *Nigrovicī*, care fusese pusŭ în stare de acusaţiune de cătră curiă şi condamnatŭ de tribunalulŭ din Ipolysay pentru diferite abusurī electorale.

—x—

Negocierile între guvernulŭ românŭ şi cassa Fraissinetŭ din Marsilia pentru înfiinţarea unei *companii române de navigaţiune pe Dunăre*, se urmăresc cu mulţī sorţī d'a se ajunge la o învoială. Cu aceste negocierī se ocupă cu deosebire d. Aurelianŭ.

—x—

Casulŭ de coleră ce s'a ivitŭ în *Racz Almas* s'a constatatŭ de Dr. Karolyi, care a făcutŭ autopsia cadavrului ţĕranului George Sudar, ca avêndŭ tóte simptomele colerei asiatice. Casulŭ acesta e singuraticŭ.

—x—

Relativŭ la *defraudarea dela oficiulŭ orfanalŭ din Raab* se comunică, că până acum s'a constatatŭ lipsa a 8 mii fl. Fişpanulŭ a suspendatŭ din posturī pe primarulŭ şi preşedintele oficiului orfanalŭ Franz Lacza, pe protofiscalulŭ orăşenescŭ Dr. Alexiu Bilczy, pe vicefiscalulŭ Eugen Kiss, pe consilierii magistratuali Ladislau Kozits şi Franz Czap, şi în contra lorŭ a pornitŭ cercetare disciplinară, ér pe averea lorŭ mişcătóre şi nemişcătóre s'a ordonatŭ secvestru până la suma de 60 mii florinī.

—x—

In nóptea de 15 Iulie unŭ *nou incendiu* a isbucnitŭ în *Botoşanī*, care a prefăcutŭ în cenuşe 15 case.

—x—

In posesiunea unei persóne din Sinaia se află o *cupă de argintŭ găsită în Transilvania*, pe care se află gravatŭ cu litere chirilice numele *Alexandru Moruzzi*, precum şi portretulŭ sĕu.

—x—

O telegramă din Essen, dela 15 Iulie anunţă, că marele inventatorŭ şi fabricantŭ de tunurī, carī pórtă numele sĕu, *Krupp, a muritŭ*.

—x—

Reuniunea femeilorŭ slovace „Jivena“ va întocmi în Turoţ St.-Marton o esposiţiune de industriă textilă şi cusăturī. Se vede că nu i-a datŭ guvernului ungurescŭ mâna sĕ o interdică.

Mocsary şi naţionalităţile.

De curêndŭ a fostŭ visitatŭ Mocsary în Andoruk, comitatulŭ Borsad, unde locuesce, de cătră redactorulŭ fóiei „Borsad Miskolczi Közlöny“, care a publicatŭ între altele următórele amĕrunte despre întrevorbirea ce au avut'o:

Mocsary atribue căderea sa la alegerea din Neoplanta împrejurărei, că alegĕtorii invoiţī cu tendinţele politice ale lui Polit n'au votatŭ pentru dênsulŭ, fiindŭ că Polit şi soţii sĕi au declaratŭ, că programulŭ lui Mocsary nu consună cu programulŭ lorŭ. De altmintrelea prin resultatulŭ alegerei din Neoplanta, Mocsary nu e sdruncinatŭ în vederile sale de până acum. Chiar şi până acum nu l'a condusŭ vre-o deosebită înclinare cătră naţionalităţī orī vre-unŭ umanismŭ bolnaviciosŭ, ci simplu interesulŭ statului. E forte îngrijatŭ de sortea naţiunei maghiare şi a statului. Nu se póte aştepta consolid rea statului ungarŭ, cândŭ o jumĕtate a poporaţiunei stă pe piciorŭ de rĕsboiu faţă cu cealaltă. Politica austriacă e fórte bine învoită cu aceea, că naţionalităţile sĕ aţiţă totŭ mereu prin continuele încercărī de maghiarisare, căcī ea va băga în buzunarŭ fructele acestei activităţī. Potŭ fi consideraţī naţionaliştii ca ómenī buni orī rĕi, acéstă vedere însĕ nu e ertatŭ sĕ influinţeze politica ce e a se urma faţă cu ei. Trebue sĕ trăimŭ cu ei, orī-ce felŭ de ómenī arŭ fi, în acéstă privinţă însĕ singurulŭ mijlocŭ bunŭ constă într'aceea, ca sĕ se evite totŭ ce dă inmediată pricină la gravamine. Necontestabilŭ e, că totdéuna vorŭ fi nemulţămiţī şi agitatorī, dér esclusivŭ cu privire la aceştia ar trebui sĕ se validiteze privirea, că naţionalităţile nu le poţī mulţămi.

Totdéuna se dice: poporulŭ e bunŭ, numai agitatorii suntŭ rĕi individī. Dér nu trebue sĕ se trécă cu vederea, că întrega massă a naţionalităţilorŭ se află cu totulŭ în mânile agitatorilorŭ, şi adecă numai de aceea, fiindŭ că ei se potŭ provoca continuu la gravamine, la încălcărī. Decă straturile de josŭ ale naţionalităţilorŭ, care forméză marea massă a acelora, arŭ avé consciinţa, că nu suntŭ înfeaţī, că nu-i ameninţă nicī unŭ periculŭ mai apropiatŭ orī mai indepărtatŭ, atuncī îndadarŭ arŭ vorbi agitatorii. Decă legea de naţionalitate din 1868

FOILETONU.

(5)

Misterele Veneţiei.

de Edouard Didier, traducere de *Ionŭ S. Spartali*.

II.

Nicoloţii şi Castellanii.

Intre Canalulŭ Mare şi Giudecea era p'atuncī, şi se póte vedé şi adī aprópe în aceeaşī stare în care era pe la jumĕtatea secolului 15, o piaţă nu tocmai mare unde se făceau în fiăcare anŭ totŭ la aceeaşī epocă petrecerī publice ciudate.

Piaţa era străbătută de unulŭ din canalurile carī suntŭ şi adī în Veneţia unŭ felŭ de artere ce ducŭ sângele dela marginī spre inima marei cetăţī. Apele acestea suntŭ, vorbindŭ adevĕrŭ, singurele căi de comunicare în Veneţia, de vreme ce nu se póte ţiné sémă de uliciórele întitulate cu numele de strade. Ş'apoi trebue sĕ mai spunemŭ că p'atuncī pe uliciórele acestea mai că nu se putea umbla.

Piaţa de care vorbimŭ se chema piaţa Nicoloţilorŭ şi a Castelanilorŭ, în onórea petrecerilorŭ şi a luptelorŭ ce se făceau acolo în fiăcare anŭ în séra dilei când dogele se cununa cu Adriatica.

Dér ce erau Nicoloţii şi Castelanii? Nisce tinerī aleşī dintre cei mai voinicī gondolierī dela Rialto şi pescarī chioggioţī; câţiva *facchini* din portŭ, dér puţinī, erau câteodată admişī la luptă.

Se lupta pe unŭ podŭ fără parmaclicŭ, după cum erau mai tóte podurile în Veneţia pe atuncī. Podulŭ acesta, aruncatŭ peste canalulŭ care împărţea oraşulŭ în două părţī aprópe egale, era tocmai în centru. In amêndouă colţurile opuse ale ghizdului erau săpate două tipare marī de piciorŭ de omŭ.

Vomŭ vedé mai târdiu la ce slujeau acele tipare, carī esistă şi adī.

Amêndouĕ cetele protivnice, compuse fiăcare din câte 12 tinerī, erau aşedate, în apropiare, de o parte şi de alta a podului. Fiăcare cétă era îmbrăcată uniformŭ în costume cu feţe bătăióse, verdī pentru Nicoloţī, roşii pentru Castellanī. In fruntea fiăcăreī cete steteau câte 2 judecătorī ai luptei.

Piaţa se umplu numai decâtŭ de poporenī, fiăcare luându şī locŭ după fantasia sa orī mai bine după simpatia sa şi arborândŭ chiar colorile luptătorilorŭ după cum se face adī la *boat race* (regate, întrecere pe apă) din Oxford şi din Cambridge. Ferestrele caselorŭ vecine erau încărcate de privitorī; pretutindenī, şi pe încheiaturī chiarŭ se vedeau numai capete.

Deodată unulŭ dintre judecătorii luptei ridică mâna şi făcu semnŭ că voia sĕ vorbéscă. Se făcu o tăcere relativă, adecă în loculŭ strigătelorŭ vesele urmă unŭ sbârnâitŭ surdŭ care semĕna cu alŭ unui roiu de albine. Judecătorulŭ vorbi astfelŭ:

— Tinerī, aveţī sĕ vĕ luptaţī; fiţī lealī. O sĕ se tragă la sorţī numele celorŭ dintâiu doi luptătorī. A elu din doi, Nicolotŭ séu Castellan, care va fi biruitorŭ, va trebui sĕ rĕmână pe podŭ s'aştepte asaltulŭ celui d'alŭ doilea, pe urmă p'alŭ unui alŭ treilea luptătorŭ din partidulŭ opusŭ, până când va fi însuşī biruitŭ.

Tinerī, acela dintre voi care va birui pe toţī pe rêndŭ, va rĕmâné singurŭ stăpânŭ pe podŭ, după ce partidulŭ protivnicŭ va fi cu desĕvîrşire sleitŭ. Aide, Castellanī, încercaţī sĕ rĕsbunaţī înfrîngerea vóstră din anulŭ trecutŭ, voinicī Nicoloţī, fiţī victorioşī ca şi în rêndulŭ trecutŭ.

Discursulŭ acesta micŭ, care, trebue s'o mărturisimŭ, nu străluce prin elocvenţă, fu primitŭ, decă nu cu huiduielī, celŭ puţinŭ cu strigăte nerăbdătóre.

— Lupta! lupta! striga fiăcare.

— Sĕ vĕ vĕdŭ Nicoloţilorŭ!

— Sĕ vĕ vĕdŭ Castellanilorŭ!

Numele Nicoloţilorŭ şi alŭ Castellanilorŭ fură puse în două pălării deosebite, pe urmă din fiăcare se trase câte unulŭ.

— Pietro din partea Nicoloţilorŭ şi Zaharia din partea Castellanilorŭ! dise judecătorulŭ luptei.

Tinerii cu numele acesta eşiră din grupulŭ din care făceau parte şi suiră cele patru trepte carī duceau la colaculŭ podului. Acolo fiă-care îşī puse piciorulŭ într'unulŭ din tiparele de care am vorbitŭ, întindêndŭ piciorulŭ dreptŭ aşa ca sĕ întâlnéscă în mijloculŭ ghizdului piciorulŭ dreptŭ alŭ adversarului. Astfelŭ puşī cei doi luptătorī tăiau podulŭ în diagonală.

— Incepeţī! dise judecătorulŭ luptei.

Amêndoi voinicii întinseră braţele pentru ca sĕ s'apuce. Lupta sta în aceea, că unulŭ dintre luptătorī trebuia s'arunce pe protivniculŭ sĕu în canalŭ fără ca elŭ sĕ se clintéscă din locŭ: se întêmpla uneorī că amêndoi cădeau de odată şi atuncī bunii Veneţianī nu mai puteau de bucuriă. Aşa se şi întêmplă cu cei doi dintâiŭ luptătorī.

Se traseră la sorţī alte două nume şi lupta începŭ

s'ar fi ţinutŭ acuratŭ in litera şi spiritulŭ ei, li s'ar fi smulsŭ agitatorilorŭ cele mai periculóse arme. De altmintrelea nicĭ agitatorii nu ţinŭ la programele lorŭ până la cea din urmă iotă; se póte vorbi cu ei. Asta'i o împrejurare importantă, căreia opiniunea publică nu-i dă atenţiunea reservată. Décă aşŭ fi fostŭ alesŭ de deputatŭ în Neoplanta, ḑise Mocsary, acesta nu mĭ-arŭ fi impusŭ faţă cu naţionalităţile nicĭ o nouă indatorire, care ar fi venitŭ in colisiune cu simţĕmintele mele patriotice. Prin vorbirile şi scrierile mele am făcutŭ servicii naţionalităţilorŭ de aceea ele au votatŭ pentru mine şi cu acesta eramŭ achitaţĭ unii faţă cu alţii.

Mocsary declară in fine, că cestiunea naţionalităţilorŭ e o rană deschisă pe corpulŭ naţiunei, care cu mijlóce paliative nu se póte vindeca. Trebue a se ingriji de o temeinică vindecare, altfelŭ ar pute deveni periculósă pentru viéţa statului. Acéstă afacere e, pe lângă cestiunea de dreptŭ publicŭ, cea mai importantă şi va fi pétra de'ncercare a destoiniciei politice a naţiunei maghiare, că óre afla-va *modus vivendi* celŭ corectŭ faţă cu naţionalităţile.

Sciri militare.

România. — Regele a aprobatŭ planulŭ alcătuitŭ de marele statŭ majorŭ alŭ armatei pentru manevrele de êstimpŭ. Se scie deja că cu ocasiunea acestorŭ manevre care se vorŭ face către sfîrşitulŭ lui Augustŭ, se va face şi o încercare de mobilisare a unui corpŭ de armată. Regele a şi iscălitŭ decretulŭ pentru chemarea sub drapelŭ a reservelorŭ acelui corpŭ.

Dare de sémă,

despre activitatea societăţii de lectură „Andreiu Şaguna" a elevilorŭ dela institutulŭ Andreianŭ în cursulŭ anului scolarŭ 1886/7.

A. In generalŭ. Sub conducerea d-lui directorŭ seminarialŭ Ioanŭ Hannia societatea amintită s'a constituitŭ în şedinţa din 21 Septemvre 1886 in modulŭ următorŭ:

Preşedinte: D-lŭ Dem. Comşa, profesorŭ seminarialŭ. vice-preşedinte: Em. Popescu, cl. an III; redactorŭ: A, Trifŭ, cl. an. III (înlocuitŭ mai târdiu prin Al. Ruşdea cl. an. III); notarŭ pentru corespondenţă: V. Popŭ, cl. an. III; notarŭ pentru şedinţe: I. Teculescu, cl. an II; bibliotecarŭ: A. Oprea, cl. an. II; vice-bibliotecarŭ: I. Nicoră, ped. an. I; membrii in comitetŭ: Ios. Blaga şi St. Rusŭ, cl. an III; I. Breju şi D. Câmpeanŭ, cl. an. II; N. Cărpinişanŭ şi G. Enescu, cl. an. I; Rom. Jurca ped. an. III şi G. Daniilŭ, ped. an II.

Societatea a ţinutŭ in cursulŭ anului scol. 26 şedinţe, şi anume 23 ordinare, er 3 estraordinare.

Afară de acestea societatea a mai ţinutŭ o şedinţă publică festivă in memoria Marelui Andreiu, in preséra ḑilei Sf. Andreiu, cu care ocasiune a resultatŭ unŭ venitŭ curatŭ de 97 fl. 36 cr. în favorulŭ fondului societăţii.

Numĕrulŭ membrilorŭ societăţii la finea anului scol. a fostŭ 99, între carĭ 97 ordinarĭ şi 2 ajutătorĭ, anume 72 din cursurile clericalĭ, er restulŭ de 25 din cursurile pedagogice.

B. In specialŭ. Activitatea societăţii a fostŭ de două categorii: *literară şi administrativă.*

a) In discuţiune s'au luatŭ 23 lucrărĭ, parte scientifice şi literare, parte poetice. Din acestea s'au indusŭ în foia societăţii „Musa" 20 piese.

Elaboratele din prosă aparţinŭ parte teologiei şi literaturei, parte istoriei şi sciinţelorŭ naturale; poesiile au fostŭ lucrărĭ originale, afară de o colecţiune de poesii populare şi o traducere din limba francesă.

In decursulŭ anului s'au declamatŭ in şedinţele societăţii 16 poesii dela diferiţĭ autorĭ. In totalŭ s'au admisŭ pentru foia „Musa" 22 piese, cu 8 mai multŭ ca în anulŭ scol. precedentŭ, — semnŭ invederatŭ, că activitatea literară a societăţii a mersŭ progresândŭ. In ce privesce declamaţiunile, de asemenea sĕ póte constata unŭ sporŭ de 9 piese faţă de anulŭ trecutŭ.

b) Relativŭ la afacerile administrative ne mărginimŭ a releva mai ânteiu: Tipărirea catalogului cărţilorŭ aflătóre în biblioteca societăţii. Această afacere s'a fostŭ totŭ trăgănatŭ mai mulţĭ anĭ de-a-rêndulŭ mai alesŭ din causă, că abia în anulŭ de faţă a fostŭ posibilă o arangiare deplinŭ corectă a cărţilorŭ. Tipărirea acestui catalogŭ rĕspunde unei trebuinţe adêncŭ simţite.

O altă afacere administrativă de importanţă au fostŭ deprinderile practice in vieţa constituţională a bisericei nostre. Spre acestŭ scopŭ societatea s'a prefăcutŭ în sinodŭ parochialŭ, alegêndŭ unŭ comitetŭ cu insărcinarea de a presenta unŭ raţiociniu bisericescŭ în regulă şi totodată a pregăti cele de lipsă pentru alegerea de parochŭ. Raţiociniulŭ s'a luatŭ apoi in discuţiune amĕrunţită, er alegerea de preotŭ s'a efeptuitŭ in tocmai conformŭ prescriptelorŭ in vigóre, desbătendu-se pe largŭ asupra procederei de urmatŭ şi ilustrândŭ cestiunea prin esemple practice.

Rĕmâne sĕ adaugemŭ, că in séptĕmânile din urmă societatea şi-a asiguratŭ pe timpŭ de 6 anĭ atâtŭ cărţile câtŭ şi mobiliarulŭ şi archiva sa în contra focului.

Comitetulŭ societăţii şi-a începutŭ activitatea cu şedinţa d-to 27 Septemvre 1886, alegêndu-şĭ de notarŭ şi raportorŭ pe membrulŭ Ios. Blaga.

Comitetulŭ a ţinutŭ in decursulŭ anului 35 şedinţe şi anume 28 ordinare şi 7 estraordinare.

Ca organŭ esecutivŭ alŭ societăţii, comitetulŭ a priveghiatŭ mersulŭ afacerilorŭ îngrijindŭ de esecutarea concluselorŭ aduse de societate şi intreprinḑêndŭ toţĭ paşii necesarĭ întru promovarea intereselorŭ societăţii. Lucrarea de căpetenia a fostŭ censurarea şi dările de semă asupra elaboratelorŭ lorŭ incurse, cum şi procurarea de cărţi, ţinerea bibliotecei în ordine etc.

La începutulŭ anului *biblioteca* consta din 1411 opurĭ in 1523 volume şi 281 fascicule. In decursulŭ anului biblioteca s'a sporitŭ cu 87 opurĭ in 90 volume şi 4 fascicule. Biblioteca numĕră astăḑĭ 1498 opurĭ in 1613 volume şi 285 fascicule, la care sumă adăugêndŭ cărţile aparţinĕtóre bibliotecei patristice şi anume 45 autorĭ (S. Părinţĭ) in 59 volume şi 38 fascicule, resultă suma de 1543 opurĭ in 1672 volume şi 324 fascicule.

Inmulţirea bibliotecei a resultatŭ parte din donaţiunĭ, parte din procurărĭ făcute pe spesele societăţii cum şi prin compactarea unorŭ ḑiare şi foi periodice.

Intre marinimoşii donatorĭ se numĕră: Academia română; Academia din Cernăuţĭ; Societatea »România jună"; Reuniunea rom. de cântărĭ în Sibiu; Direcţiunea gimn. din Beiuşŭ şi următorii P. T. domnĭ: Nicolau Popea, archimandritŭ şi vicarŭ; Zacharia Boiu, asesorŭ consist.; Iónŭ Popescu, profesorŭ de teologiă; Simeonŭ Popescu, protopresbiterŭ; D. Făgărăşanŭ şi Moldovanŭ, profesorĭ gimn.; S. Moldovanŭ, profesorŭ gimn.; Dr. I. Crişanŭ, profesorŭ de teologiă şi N. Putnoky, profesorŭ gimn.; Const. Dimianŭ, paroch în Breţcu; G. Moianŭ, învĕţătorŭ şi Iuliu Piticŭ, ped. a. I. Aicĭ este loculŭ sĕ adaugemŭ, că In. Ministerŭ de culte şi instrucţiune din Bucurescĭ a binevoitŭ a dona societăţii opulŭ atâtŭ de preţiosŭ: Biserica episcopală a mănăstirei „Curtea de Argeşŭ«.

Suma cărţilorŭ primite prin donaţiunĭ e 27 opurĭ in 27 volume şi 4 fascicule.

Prin compactarea unorŭ ḑiare şi foi periodice biblioteca s'a sporitŭ cu 12 opurĭ în 12 volume.

Faţă de anulŭ trecutŭ şcol. biblioteca arată unŭ sporŭ de 34 opurĭ în 35 volume.

In cursulŭ anului scol. de faţă societatea a primit gratuitŭ următórele ḑiare şi foi periodice: 1. Advocatulŭ poporalŭ, 2. Amiculŭ Familiei, 3. Biserica Ortodoxă Română. 4. Biserica şi şcóla, 5 Bălaurulŭ, 6. Candela, 7. Convorbirĭ pedagogice, 8. Deşteptarea, 9. Economia Naţională, 10. Foja bisericéscă, 11. Fóia scolastică, 12. Fóia diecesană, 13. Familia, 14. Gazeta Transilvaniei. 15 Gazeta Sătenului 16. Lumina pentru toţĭ, 17. Luminatorulŭ, 18 Romanische Revue. 10. Pedagogulŭ Românŭ, 20 Telegrafulŭ Românŭ, 21. Transilvania, 22. Tribuna, 23. Sieb. Deut. Tageblatt. Abonate din averea societăţii au fostŭ: 1. Convorbirĭ literare şi 2) Scóla şi Familia.

De presentŭ biblioteca representă o valore de 2994 fl. 33 cr. cu 260 fl. 18 cr. mai multŭ ca în anulŭ trecutŭ, esceptionândŭ valorea catalogului cărţilorŭ bibliotecei. Acestŭ catalogŭ tipăritŭ în 600 esemplare representă o valore de 96 fl. 45 cr.

Averea societăţii in banĭ gata este de 565 fl. 54 cr. Subtrăgêndŭ spesele din anulŭ acesta în sumă de 363 fl. 30 cr. din venitele în sumă de 279 fl. 13 cr. resultă cu finea anului unŭ deficitŭ de 84 fl. 17 cr., care s'a acoperitŭ din economiile anilorŭ precedenţi. Acestŭ deficitŭ este motivatŭ prin cumpărarea mai multorŭ cărţi a cărorŭ trebuinţă era adêncŭ simţită şi cu deosebire prin tipărirea catalogului cărţilorŭ bibliotecei, amintitŭ mai susŭ, der prin vinderea acestuia spesele se vorŭ restitui succesive cu prisosŭ.

Archiva s'a sporitŭ in decursulŭ acestui anŭ cu 108 piese.

Colecţiunea numismatică consta cu finea anului scol. 1885/6 din 86 bucăţĭ. In decursulŭ acestui anŭ a crescutŭ prin donaţiunĭ cu 28 bucăţĭ. Cu finea acestui anŭ scol. decĭ colecţiunea numismatică constă din 114 bucăţĭ.

In anulŭ acesta ca şi in cei precedenţĭ, societatea a avutŭ la disposiţiă două odăi din localităţile seminariale. In una din aceste odăi au fostŭ aşedate dulapurile bibliotecei; er cealaltă a servitŭ ca sală de lectură.

Mobiliarulŭ s'a sporitŭ cu unŭ dulapŭ pentru archivă. Mobiliarulŭ întregŭ representă o valore de 286 fl. 12 cr., ér rechisitele de 126 fl. 53 cr.

Intrega avere a societăţii computată in banĭ representă o valore de 3985 fl. 69 cr.

Până a nu termina acéstă scurtă dare de sémă, fiă-ne permisŭ a esprime în numele societăţii cele mai căldurose mulţămirĭ Onoratelorŭ Redacţiunĭ dela foile amintite, cum şi numĕroşilorŭ donatorĭ şi spriginitorĭ ai societăţii nóstre.

Sibiiu, 24 Iuniu st. v. 1887.

Emilianŭ Popescu, preşed. comitetului.
Iosifŭ Blaga, not. şi raportorul comit.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

CONSTANTINOPOLŬ, 18 Iulie. — Sir Drumond Wolf, trimisulŭ englesŭ, care a încheiatŭ cu Turcia convenţia egipténă, a plecatŭ de aci fără sĕ se fi ratificatŭ convenţiunea şi fără sĕ fi fostŭ elŭ însuşĭ primitŭ în audienţă de plecare. Audienţa era destinată pe Vinerea trecută, dér nu s'a ţinutŭ. Ambasadorulŭ germanŭ a stătuitŭ pe Sultanŭ sĕ ratifice convenţia, dér Sultanulŭ a declaratŭ, că convenţia în forma actuală ar face sânge rĕu în lumea musulmană.

NEAPOLE, 18 Iulie. — In urma spargerei ţavei principale a apăductului, oraşulŭ stă de două ḑile fără apă. S'au întêmplatŭ din acéstă causă escese, care au fostŭ suprimate cu puterea armelorŭ.

INNSBRUCK, 18 Iulie. — Impĕratulŭ germanŭ sosesce aci după améḑĭ aflându-se în călĕtoriă spre Gastein. Mâne îşĭ continuă călĕtoria.

DIVERSE.

Isvorŭ nou de petroleu. — Aprópe de *Peklenicza* in cerculŭ Csakathurn din comitatulŭ Zala s'a descoperitŭ unŭ *isvorŭ de pĕcură.* Unŭ consorţiu din Viena a şi cerutŭ guvernului ungurescŭ dreptulŭ d'a esploata acestŭ isvorŭ de petroleu.

Incendiu mare. — Oraşulŭ rusescŭ Witebsk a devenitŭ mare parte o pradă a flacărilorŭ. Au arsŭ 413 case între carĭ o bancă, poliţia şi 6 şcóle. Mulţĭ ómenĭ au arsŭ. 7,000 suntŭ fără asilŭ.

Jidovŭ condamnatŭ. — In Seraievo, capitala Bosniei, s'a judecatŭ procesulŭ unui furnisorŭ militarŭ jidanŭ, Baruch, care a înşelatŭ statulŭ cu mai multe milione de fl. — Principalulŭ culpabilŭ a fostŭ condamnat la 5 ani închisóre grea.

Bandă de tâlharĭ, carĭ bântuiau în plasa Filipescĭ, jud. Prahova, s'a prinsŭ de către primarulŭ comunei, Mărgineni-Monastiri, Andrei Rădulescu. Ei suntŭ, cum spune „Democratulŭ«, nisce ţiganĭ căldărarĭ unguresci poposiţĭ cu corturĭ în spatele comunei Vlădenĭ. S'au găsitŭ suterane în pădurea Bălenĭ cu felurite obiecte de valóre. Doi dintr'enşii nu s'au putută prinde.

Cutremurŭ de pămêntŭ. — In Vinga s'a simţitŭ in 10 Iulie n. unŭ cutremurŭ de pămêntŭ forte violentŭ cu direcţiunea dela nordŭ spre sudŭ. Mişcarea a fostŭ insoţită de o detunătură înăbuşită şi a duratŭ mai multe secunde. S'au dĕrîmatŭ câteva ziduri de case şi coşurĭ (urlóie) şi turnulŭ bisericei catolice s'a crăpatŭ în două locurĭ. Au mai fostŭ dăunate edificiulŭ scolarŭ, alŭ judecătoriei de cercŭ şi alŭ ospătăriei celei marĭ.

Pe rugŭ. — Din placutulŭ oraşŭ Nagy-Maroşŭ se povestesce despre unŭ evenimentŭ prea tragicŭ, ce s'a întêmplatŭ acolo in noptea de Marţĭ, 30 Iunie. O femee tinéră şi frumósă este eroina acestei tragedii lugubre. Iulia Niedermüller era fiica unui birtaşŭ din Nagy-Maroş; acum trei anĭ îi întorsese capulŭ unŭ flăcău. Ea devenì mumă. Spre a nu fi de batjocură în loculŭ sĕu natalŭ, ea intrà în serviciu în Budapesta, lăsându-şĭ copilulŭ în îngrijirea mamei sale. Acum o lună şi jumĕtate Iulia îşĭ pierdu serviţiulŭ şi se întórse acasă la Nagy-Maroş. Părinţii ei suntŭ nisce ţĕranĭ cinstiţĭ, care acum împărtăşescŭ sórtea tuturorŭ locuitorilorŭ din Nagy-Maroşŭ: Ei luptă cu miseria, de când filoxera li-a pustiitŭ viile, din care trăescŭ. Cu tóte astea părinţii primiră bine pe fiica lorŭ. Der Iulia nu se simţì bine în casa părintéscă, vĕḑendŭ că dênsa şi copilulŭ sĕu erau o greutate pentru casă. Póte va mai fi auḑitŭ şi vre-o vorbă grea dela mumă-sa, ş'apoi fata nu era bine vĕḑută nicĭ de femeile de etatea ei şi tóte astea făcură pe nefericita fată sĕ ia o hotărire teribilă. Işĭ puse in capŭ sĕ-şĭ ia viéţa sa şi a copilului şi alese unŭ chipŭ de mórte de o cruḑime nespusă, nenorocirea luându i minţile. Intr'o séră îşĭ luà copilulŭ şi plecà din casa părintéscă. Ea se duse pe unŭ delŭ, adunà uscăturĭ, făcu unŭ rugŭ, turnà peste elŭ petroleu, adusŭ într'o sticlă, şi-i puse focŭ. Când începură sĕ se inalţe flacările, ea luà copilulŭ în braţe şi sărì in focŭ. Alaltaierĭ diminéţa fură găsite acolo două cadavre carbonisate. — Acéstă intîmplare tragică a produsŭ cea mai mare emoţiune în poporaţia din Nagy-Maroşŭ, precum şi între familiele din Budapesta, ce au venitŭ acolo în vilegiatură.

érăşĭ şi se urmà cu sorţĭ variabilĭ aprópe o jumĕtate de óră, însĕ fără incidente însemnate. Şi Nicoloţii şi Castellanii s'arătau aprópe d'aceeaşĭ putere şi nicĭ unulŭ din ei nu ajunsese încă sĕ pasioneze pe publicŭ.

Nu mai rĕmăseseră decâtŭ 4 Castellanĭ in potriva a 6 Nicoloţĭ, când judecătorulŭ luptei strigà:

— Giacomo pentru Castellanĭ!

Unŭ flăcău frumosŭ ca de 25 de anĭ, purtândŭ colorile stacojii ale Castelanilorŭ, eşì din rêndurĭ şi se suì pe podŭ, unde mina lui bună provocà unŭ murmurŭ de aprobare. Era unŭ gondolierŭ dela Rialto fórte vestitŭ pentru puterea lui, şi toţĭ partisanii lui ilŭ încuragiau cu vorbe:

— Nu te lăsa, Giacomo, fi tare!

In vremea asta judecătorulŭ luptei scosese şi numele celălaltŭ:

— Leonardo pentru Nicoloţi! ḑise elŭ.

Unŭ bărbatŭ latŭ în spete, cu înfăţişarea cam sĕlbatică, apăru pe colaculŭ podului.

— Nu este Leonardo! strigară 20 de vocĭ.

— Nu! nu! rĕspunseră o sută altele.

— Este sergentulŭ Bartolomeo! ḑiseră alte vocĭ.

Strigăte ameninţătóre in potriva sergentului începù sĕ s'auḑă in mulţime. Falsulŭ Leonardo se uita cu dispreţŭ împrejurŭ. Unulŭ dintre judecătorii luptei creḑu de cuviinţă sĕ s'amestice. După ce reclamà o tăcere pe care cu greu o dobindì, intrebà pe acela in potriva căruia strigau toţĭ:

— Nu eştĭ tu Leonardo? (Va urma.)

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potu cumpĕra în totungeria lui I. GROSS, şi în librăria d-lui Nicolae I. Ciurcu.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Cursulŭ la bursa de Viena
din 15 Iuliu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	101 55
Rentă de hârtiă 5%	87.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.90
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	127 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 40
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 50
Bonurĭ rurale transilvane	104 90
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100. —
Imprumutulŭ cu premiu ung.	122.75
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	122 75
Renta de hârtiă austriacă	81 50
Renta de arg. austr.	83.25
Renta de aurŭ austr.	112 20
Losurile din 1860	137.—
Actiunile băncei austro-ungare	889 —
Act. băncei de creditŭ ung.	284.75
Act. băncei de creditŭ austr.	281.—
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 95
Napoleon-d'orĭ	10.03
Mărcĭ 100 împ. germ.	62 20
Londra 10 Livres sterlinge	126.60

Cursulu pieței Brașovŭ
din 16 Iuliu st. n. 1887

Bancnote românescĭ	Cump.	8.63	Vend.	8 65
Argint românesc	»	8.55	»	8 60
Napoleon-d'orĭ	»	9 97	»	10.01
Lire turcescĭ	»	11.34	»	11.37
Imperialĭ	»	10.34	»	10.37
Galbenĭ	»	5 89	»	5.94
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	100.—	»	102.—
» » » 5%	»	98 —	»	99 —
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ		7—10% pe anŭ.		

Nr. 695—1887.

Concursŭ.

La scólele reuniunei foștilorŭ grănițerĭ din regimentulŭ I. rom. suntŭ de conferitŭ pe calea concursului:

1. Postulŭ de învĕțătorŭ dirigentŭ la scóla din Cugieriu, comitatulŭ Huniădórei, cu salarŭ anualŭ de 350 fl. apoi cuartirŭ și lemne de focŭ.

2. Postulŭ de învĕțătorŭ dirigente la scóla din Vestemŭ, comitatulŭ Sibiiului, cu salarŭ de 300 fl. diu fondulŭ scolasticŭ centralŭ, precum și cuartirŭ și lemne de focŭ.

3. Postulŭ de învĕțătorŭ secundarŭ la scóla din Sina, comitatulŭ Sibiiului, cu emolumentele: 200 fl. v. a. din fondulŭ scolasticŭ centralŭ, cuartirŭ și lemne după trebuință; în fine

4. Totŭ la Sina postulŭ de învĕțătorŭ adjunctŭ cu 180 fl. din fondulŭ centralŭ, apoi cuartirŭ și lemne de focŭ.

Reflectanții la aceste posturĭ au sĕ-șĭ subștérnă suplicele instruite cu diploma de cualificațiune din studiele pedagogice și din limba maghiară, eventualŭ și alte documente celŭ multŭ până în **10 Augustŭ** a. c. st. n. la:

Comitetulŭ administrativŭ alŭ fondului și școlelorŭ foștilorŭ grănițerĭ din regimentulŭ I. rom. în Sibiiu. 1—3

Sosirea și plecarea trenurilorŭ și postelorŭ în Brașovŭ.

I. Plecarea trenurilorŭ:

1. Dela Brașovŭ la Pesta:

Trenulŭ de persóne Nr. 307: 7 óre 20 de minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 315: 4 óre 01 minută diminéța.

2. Dela Brașovŭ la Bucuresci:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 302: 5 ore 37 minute diminéța.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 318: 1 óră 55 minute după amédĭ.

II. Sosirea trenurilorŭ:

1. Dela Pesta la Brașovŭ:

Trenulŭ de persóne Nr. 308: 9 óre 46 minute înainte de amédĭ.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 316: 9 óre 52 minute séra.

2. Dela Bucuresci la Brașovŭ:

Trenulŭ acceleratŭ Nr. 301: 10 ore 12 minute séra.
Trenulŭ mixtŭ Nr. 317: 2 óre 32 minute după amédĭ.

A. Plecarea postelorŭ:

a) Dela Brașovŭ la *Rĕșnovŭ-Zernesci-Branŭ*: 12 óre 30 min. după amédĭ.
b) „ „ „ *Zizinŭ*: 4 óre după amédĭ.
c) „ „ in *Secuime* (S. Georgĭ): 1 óră 30 minute nóptea.
d) „ „ la *Făgărașŭ*: 4 ore diminéța.
e) „ „ la *Săcele*: 4 óre diminéța.

B. Sosirea postelorŭ:

a) Dela *Rĕșnovŭ Zernesci-Branŭ* la Brașovŭ: 10 óre inainte da amedĭ.
b) „ *Zizinŭ* la Brașovŭ: 9 ore a. m.
c) Din *Secuime* la Brașovŭ: 6 óre séra.
d) „ *Făgărașŭ* la Brașovŭ: 2 óre diminéța.
e) „ *Săcele* la Brașovŭ: 6 óre 30 minute séra.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela I Iuniu st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statu reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	4.30	—	7.30
Predealŭ	— / —	— / 9.12	— / —	1.14 / —
Timișŭ	—	9.35	—	1.45
Brașovă	— / 7 20	10.12 / —	— / 4 01	— / 2.32
Feldióra	7 57	—	4.47	—
Apatia	8 24	—	5 28	—
Augustinŭ	8 47	—	5 59	—
Homorodŭ	9.29	—	6 49	—
Hașfaleu	9 37	—	8 35	—
Sighișóra	10 53 / 11.00	— / —	9.02 / 9.12	— / —
Elisabetopole	11 34	—	9 56	—
Mediașŭ	12.03	—	10 37	—
Copșa mică	12.26	—	10.59 / 11.16	—
Micăsasa	12.42	—	11.37	—
Blașiu	1.11	—	12.16	—
Crăciunelŭ	1.23	—	12,33	—
Teiușŭ	2.06	—	1.51	—
Aiudŭ	2.27	—	2 18	—
Vințulŭ de susŭ	2 49	—	2 48	—
Uióra	2 56	—	2 56	—
Cucerdea	3.12	—	3 64	—
Ghirișŭ	3.46	—	4 51	—
Apahida	5.01	—	5 28	Trenu de persóne
Clușiu	5.21 / —	— / 6 01	5 56 / —	6 37
Nedeșdu	—	6.19	—	6.58
Ghirbĕu	—	—	—	7.14
Aghirișŭ	—	—	—	7.2?
Stana	—	—	—	7.56
Huiedinŭ	—	7.12	—	8 18
Ciucia	—	7.41	—	8 58
Bucia	—	—	—	9.15
Bratca	—	—	—	9 34
Vadŭ	—	8.20	—	9 53
Mező-Telegd	—	8.46	—	10 28
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	10 47
Veneția-Orădii	—	—	Trenŭ de persóne	10 57
Oradia-mare	— / —	9.11 / 9.16	10.50	11 07 / 11.19
P. Ladány	—	10.37	1.33	1.16
Szolnok	—	12.20	4.24	3.29
Buda-pesta	—	2.15	10.05	6.33
Viena	— / —	— / 8.00	2.15 / —	— / —

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	--
Budapesta	7.40	2.—	7.40	6 18	—
Szolnok	11.05	4.05	10.42	9.38	—
P. Ladány	2 02	5.47	2.02	12.02	—
Oradea mare	4.12	7.11	4.78	2.01	—
Venția-Orădii	—	—	—	2 08	
Fudi-Oșorheiu	—	—	—	2 19	—
Teleagu	—	7.33	—	2.41	—
Vadŭ	—	8.04	—	3.24	—
Bratca	—	—	—	3.47	—
Bucia	—	—	—	4.07	—
Ciucia	—	8.58	—	4.33	—
Huiedin	—	9.28	—	5.15	—
Stana	—	—	—	5.33	—
Aghiriș	—	—	—	5.53	—
Glârbĕu	—	—	—	6.05	—
Nedișu	—	—	—	6.20	--
Clușiu	— / 11.00	10.31 / —	— / —	6.38 / —	-- / 7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 33	—	—	—	9.16
Cucerdea	1.01 / 1 11	— / —	— / —	— / —	9.53 / 10.—
Uióra	1 18	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.05	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.46	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2 25	—	—	—	11.55
Crăciunelŭ	2 50	—	—	—	12.34
Blașŭ	3.03	—	—	—	12.52
Micăsasa	3.35	—	—	—	1.34
Copșa mic	4.01	—	—	—	2.13
Mediașŭ	4 20	—	—	—	2.46
Elisabetopole	4.5'	—	—	—	3.31
Sigișóra	5.42	—	—	—	4 32 / 5.02
Hașfaleu	6.01	—	—	—	6.53
Homorod	7.27	—	—	—	7.43
Augustinŭ	8.08	—	—	—	8 23
Apatia	8.36	—	—	—	9.02
Feldióra	9 06	—	—	—	9.52
Brașovă	9.46 / —	5.37 / —	— / 1.55	— / —	— / —
Timișŭ	—	6.20	2.53	—	—
Predealŭ	— / —	6.47 / 11.30	— / 3.28	— / —	-- / —
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de pers.	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	3.00
Alba-Iulia	11.59	—	3 59
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	1.01	—	4.51
Orăștia	1 32	—	5.18
Simeria (Piski)	2 32	—	6.15
Deva	2 52	—	6.35
Branicica	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4 08	—	7.40
Zam	4 25	—	8.11
Soborșin	5 30	—	8 46
Bĕrzova	6.27	—	9 33
Conopŭ	6.47	—	9.53
Radna-Lipova	7.28	—	10 27
Paulișŭ	7.43	—	10.42
Gyorok	7.59	—	10.58
Glogovațŭ	8.28	—	11 25
Aradŭ	8 42	9.17	12.31
Szolnok	— / —	2 32 / —	4.59 / 5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20 / 11.35	12.41 / 5.45	— / —
Aradŭ	4.30	6.—	—
Glogovațŭ	4 43	6.13	—
Gyorok	5 07	6.38	—
Pauliș	5.19	6.51	—
Radna-Lipova	5 41	7.10	—
Conopŭ	6 09	7.37	—
Berzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8.34	9.41	—
Ilia	8 55	9.?8	—
Branicica	9.19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	--
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	--
Alba-Iulia	12.36	12.46	—
Teiușŭ	1.29	1.41	—

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	5 19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7 47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșeni

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	—	—	2.4?
Streiu	—	—	3.25
Hațegŭ	—	—	4.16
Pui	—	—	5.11
Crivadia	—	—	5.58
Banița	—	—	6.40
Petroșeni	—	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenu omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8 17

Petroșeni—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșeni	—	—	6.10
Banița	—	—	6.53
Crivadia	—	—	7.37
Pui	—	—	8.20
Hațegŭ	—	—	9.01
Streiu	—	—	9.52
Simeria	—	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica lui Martin Kopony, Zernesci